

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Universitetets rolle i den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik

Østergaard, Christian Richter; Drejer, Ina

Publication date:
2021

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Østergaard, C. R., & Drejer, I. (2021, jul. 1). Universitetets rolle i den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik. Aalborg University Business School.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Universiteters rolle i den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik

Christian Richter Østergaard

Ina Drejer

Aalborg University Business School

1. Juli 2021

Dette korte notat er udarbejdet af Christian R. Østergaard og Ina Drejer på baggrund af en diskussion omkring missionsdrevet forskning og uddannelse på et Samf. forskningsledermøde d.16/6 2021. Christian er professor i innovation og regional industriel dynamik, og Ina er professor MSO i impactstudier og innovation ved Aalborg University Business School. Begge er en del af IKE gruppen, som har en 40-årig tradition for at arbejde med innovation og innovationspolitik ud fra en systemtilgang. De har lige afsluttet et 4-årigt Horizon 2020 MSC ITN projekt omkring universiteters rolle for innovation og regional udvikling (RUNIN). Begge har i en længere årrække forsket i universiteters bidrag til innovation. Derudover har Christian deltaget i konkrete innovationssamarbejder med private virksomheder, og Ina har arbejdet med at udvikle og implementere policy, der skal understøtte videnssamarbejde mellem universiteter og virksomheder. Nedenstående er naturligvis præget af såvel denne forskningsmæssige som praktiske baggrund.

Introduktion

Forsknings- og innovationspolitikken i EU og i Danmark er i høj grad skiftet til at have et missionsdrevet fokus. Ideen om den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik bygger på Mariana Mazzucatos arbejde. Der er nu også et ønske om, at AAU skal være et missionsdrevet universitet eller have en missionsdrevne strategi. I den forbindelse er det centralt at forstå Mazzucatos udgangspunkt og hvad det betyder, at forsknings- og innovationspolitikken er missionsdrevet samt ikke mindst, hvad universiteternes rolle er i den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik. Nøgleordet er her politik i og med, at Mazzucato beskriver missionsorienteringen som en ny tilgang til det at lave policy (Mazzucato, 2018b, s. 809-810).

Med afsæt i Mazzucatos tilgang beskriver notatet, at (1) en missionsdrevet forsknings- og innovationspolitik er en samfundsmæssig ramme for at samle forskellige aktører med henblik på, at de med hver deres særkende og aktiviteter kan bidrage til at virkeliggøre den politiske mission, og at (2) det er kontraproduktivitet for realiseringen af den politiske intention, hvis aktørerne hver især adopterer missionen som et strategisk fokus i stedet for at se den politiske intention som en ramme, inden for hvilken de byder ind med aktiviteter, der skaber udvikling sammen med de andre aktører.

Missionsdrevet forskning og innovation

Missioner er blevet et vigtigt ord i den danske og i EU's forsknings- og innovationspolitik. F.eks. har Uddannelses- og Forskningsministeriet i deres nyeste strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og

innovation kaldet "Fremtidens grønne løsninger" skrevet, at "*Regeringen vil med en missionsdrevet indsats accelerere udviklingen af banebrydende grønne løsninger gennem en strategisk og sammenhængende grøn forskningsindsats, der spænder hele vejen fra grundforskning til kommerialisering.*" (UFM 2020, s7).

Mariana Mazzucato har i en række publikationer argumenteret for, at forsknings- og innovationspolitikken i EU bør være missionsorienteret, og hendes arbejde betragtes som grundlaget for en ny missionsorienteret tilgang til forsknings- og innovationspolitik fra EU Kommissionens side (se bla. Mazzucato, 2018a). Mazzucato ser den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik som en mulighed for at påvirke retningen for innovation i EU hen mod at løse store samfundsmæssige udfordringer (også kaldet grand challenges). Disse udfordringer er komplekse og svære at løse. Det er her missionerne kommer ind i billedet, for missionerne skal forstås som konkrete opnåelige skridt, der skal stimulere innovation hen mod at løse udfordringerne. Under hver mission vil der være en lang række innovationsprojekter, der fokuserer på at løse konkrete problemer i relation til den overordnede mission (Mazzucato, 2018a, s.11). Som et eksempel, så har regeringen prioriteret fire grønne missioner i 2021, som skal hjælpe med at løse den grønne omstilling, som Danmark står overfor. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at der også findes andre missioner og at disse missioner kan og vil skifte over tid.

Mariana Mazzucato er innovationsforsker med fokus på politik ud fra en innovationssystem-tilgang. Hun definerer missioners rolle som: "*Missions should create a long-term public agenda for innovation policies, address a societal demand or need, and draw on the high potential of the country's science and technology system to develop innovations.*"(Mazzucato, 2017, s.12). Derfor skal missionerne ses i kontekst af et innovationssystem og ikke i forhold til enkelte aktører, så som universiteter. Ydermere beskriver Mazzucato, at "*Missions are not about prioritising applied research and innovation over basic fundamental research, which will continue to be funded by instruments like the European Research Council. Rather they are a new way to frame the conversations between the two, galvanising new forms of collaboration. Missions are also a new way to think about the dynamic interactions between enabling horizontal policies (framework policies around e.g. education, skills, training, research and innovation) and more directed vertical policies (e.g. health, environment, energy).*"(Mazzucato, 2018a, s.12). Det centrale er, at det er innovationspolitikken, som er missionsdrevet. Politikken skal bidrage til at samle relevante aktører om de til en given tid samfundsmæssigt prioriterede missioner. Dermed skal politikken skabe rammer og retning for samarbejder mellem de aktører, der kan bidrage til at løse missionerne. Det centrale i missionsdrevne innovation er, at det er "*a process of collaborative, open problem-solving between such organisations which engages the private sector, consumers, citizens, universities, social entrepreneurs and public institutions.*"(Mazzucato & Dibb, 2019, s.5).

Betyder overstående, at et universitet kan og skal sætte sig i spidsen for at arbejde med missioner? Og er det at indgå i missionsdrevne samarbejder med eksterne aktører et væsentligt brud med den måde, hvorpå et engageret universitet som AAU hidtil har interageret med det omgivende samfund? Hvis vi som universitet vælger at organisere vores forsknings- og uddannelsesaktiviteter samt interne samarbejder omkring missioner, risikerer vi at modarbejde den åbne problembaserede samarbejdsproces mellem forskellige typer af aktører i den private og offentlige sektor, som Mazzucato ser som kernen i en missionsdrevet forsknings- og innovationspolitik. Derfor nævnes universiteter også kun sjældent specifikt af Mazzucato i hendes beskrivelser af missionsdrevet forsknings- og innovationspolitik. Hun mener, at universiteterne indgår som en del af de nationale innovationssystemer, og at missionerne skal initiere aktiviteter mellem ikke bare forskellige videnskabelige discipliner, men også mellem forskellige industrielle sektorer og forskellige typer af private, offentlige og civilsamfundsaktører (se Mazzucato & Dibb, 2019, s. 4). Ud over, at det, set fra et universitets perspektiv kan virke ekskluderende over for en stor del af uddannelses- og

forskningsaktiviteterne, hvis strategien defineres ud fra nogle prædefinerede missioner, så er selve ideen om, at vi som universitet selv definerer eller vælger hvilke missioner, vi skal styre efter, i direkte modstrid med Mazzucatos ide om, at både definition og implementering af missioner skal involvere en bred gruppe af interessenter (Mazzucato & Dibb, 2019, s.3). Den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik skal hjælpe med at løse systemiske udfordringer, men ikke dreje innovationssystemet og aktører over mod et ensidigt fokus på at løse specifikke missioner. Missionerne er en måde at indikere en ønsket retning og ikke en ensretning.

Universiteter udgør en vigtig del af det danske innovationssystem som hovedleverandør af forskningsbaseret viden samt leverandør af højtuddannet arbejdskraft. Derudover er der over de seneste årtier sket et skifte i opfattelsen af universiteters rolle fra en idealistisk rolle udelukkende som skaber af viden i retning af en mere instrumentalistisk rolle i samfundet, som aktiv bidrager til problemløsning, vækst og udvikling (Charles, 2003). Derfor er det særdeles relevant, at universiteter engagerer sig i missionsdrevne samarbejder med eksterne aktører. Men der langt fra en sådan problemorienteret og engageret tilgang til, at udvalgte missioner bliver definerende for universitetets forsknings- og uddannelsesaktiviteter. Der er således ikke noget som taler for, at missionsorienteret forskning – eller rettere sagt missionsdrevet forsknings- og innovationspolitik – naturligt efterspørger et missionsdrevet universitet. Denne kobling eller oversættelse baserer sig efter vores opfattelse på misforståelser og mistolkninger af universiteternes rolle i den missionsdrevne forsknings- og innovationspolitik.

Referencer

- Charles, D. (2003), 'Universities and Territorial Development: Reshaping the Regional Role of UK Universities'. *Local Economy*, Vol. 18(1), 7-20.
- Mazzucato, M. (2017). Mission-oriented innovation policy. *UCL Institute for Innovation and Public Purpose Working Paper*.
- Mazzucato, M. (2018a). Mission-oriented research & innovation in the European Union. *European Commission*.
- Mazzucato, M. (2018b). Mission-oriented innovation policies: challenges and opportunities. *Industrial and Corporate Change*, 27(5), 803-815.
- Mazzucato, M., & Dibb, G. (2019). Missions: A beginner's guide. *UCL Institute for Innovation and Public Purpose*.
- Uddannelses- og Forskningsministeriet (2020). Fremtidens grønne løsninger - Strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og innovation.